Oponentský posudok

Na habilitačnú prácu

Autor: Mgr. art. Robert Šuchta, ArtD.

Názov: Soubor uměleckých děl

Doktor Dulitl alebo história jeho života doma aj v ďalekej cudzine

Dukla údolie smrti

Subjekt Guliwer

Oponent: prof. MgA. Vratislav Šrámek

Pracovisko/Profesionálne zaradenie: AMU, DAMU pedagog, dramaturg, garant magisterského profesního studijního programu *Světelný a audiovizuální design pro živá umění.*

1. Originalita a prínos habilitačnej práce:

Forma uměleckého souboru -záznamu divadelních inscenací - předložených k habilitačnímu řízení je díky celkovému zpracování , tedy jak po stránce umělecké, co do výběru jednotlivých titulů (mám na mysli věkové zaměření, tématiku, estetickou stránku, interpretaci), tak po stránce technické, co do zpracování obrazu a zvuku (částečná postprodukce v případě Doktotra Dúlitla, celkový mix zvuku v ostatních záznamech) přinejmenším výjimečná a pro habilitační řízení v umělecké oblasti velmi potřebná a proto rozhodně přínosná.

2. Význam umeleckej práce pre rozvoj daného odboru (doma/v zahraničí):

Princip **Live cinema**, naznačený v *Doktoru Dúlitlovi a* k vysoké úrovni dovedený v *Dukle* a především pak v *Subjektu Guliwer,* není sám o sobě na divadle činoherním, loutkovém či operním věcí neznámou. Úspěšnost užití tohoto principu však záleží na dramaturgickém ukotvení této technologie (principu) v tématu, tedy neprvoplánovém zasazení do temporytmu inscenace a její co nejdokonalejší provedení, zvláště co do citlivosti realizace jednotlivých interpretačních kroků.

Zde mne napadá inscenace *Hamleta* skladatele *Ambroise Thomase,* která vznikla koprodukcí producenta *Francoise Roussillona, Opery Comique, TV MEZZO a* dalších ve zpracování filmového a divadelního režiséra **Cyrila Teste** v roce 2018, mimochodem s fantastickým pěveckým a hereckým výkonem sopranistky **Sabine Devieilhe** v roli Ofélie. Jedná se samozřejmě o tzv. velké plátno, ale v porovnání s divadlem loutkovým kombinovaným s živými herci je evidentní, že užití **Live cinema** je v případě ohromného interpretačního souboru lidí a technologií a právě díky jeho stejně ohromujícímu výrazovému potenciálu **mnohem snažší než na loutkovém divadle. Zde přichází nutná mikropráce s přesností hodinářskou, která otevírá pochopení vnitřní krásy loutky, objektu, živého herce – člověka- díky detailu, polodetailu, polocelku, celku, tedy díky možnostem kamerového záběru, ale přitom stále zůstavá živá, v reálném scénickém prostoru a čase. Nejedná se o animovanou konzervu.**

Zároveň je nutno říci, že tato malá podoba **divadelně – filmového uchopení tématu** přináší **nebezpečí** stejnosměrného toku divadelního vnímání- snadno se pozice animátorů, otočených zády k obecenstvu, dostává do role víceméně **dělníků příběhu.** Některé diváky, toužící po větším emocionálním prožitku, zvyklých na živého protagonistu, může déle trvající tvůrčí proces **zklamat** – souhra všech interpretů je v takovém případě nesmírně soustředěným tvůrčím procesem. Myslím, že

přes úžasnou syrovost, opravdovost,v incenaci *Dukla* počínaje syrovým zvukem houslí, na které nedokáže loutka romského hrdiny opravdově hrát (nesmírně silné a něžné), přes výtvarnou stránku a „nedokonale“ dokonalou animaci, se tak mohlo stávat. Otázky „**kdo je kdo?“** A „**proč tam je“ n**ebo „**není?“** „**Ten živý plán jsou kdo? Hraje to nějakou roli?“** mohou pro někoho narušovat temporytmus a celkové vnímání inscenace. Mimochodem, četl jsem recenzi Miroslava Zwiefelhofera, kde něco podobného zaznívá.
Toto nebezpečí vnímám jako potenciální, vyskytující se a jako důležitý znak užití této formy na divadle, jako téma k promýšlení.

3. Možnosti uplatnenia výsledkov umeleckej práce v pedagogickej praxi:

Vidění a slyšení – tedy práce s loutkou, animace, kamera, střih, zvuková perspektiva prostoru v živém i v audiovizuálním zakonzervování a poznatky z tohto plynoucí, jsou nesmírně důležité pro výuku studentů, pro poznání inscenačních možností a pochopení, že ve století adorace audiovizuální tvorby existuje něco mnohem méně bombastického, co pracuje sice „jenom“ s principem, ale za to téměř **dokonale** a **syntetizuje.** A to je mnohem náročnější, než přetřásání 100x viděného, které roste jako otesánek do imitace 3D v nákladech milionů dolarů etc. Nikdy nekončící cesta do hlubin tvůrčí duše (studentovy zvláště) je opravdu dřina, ale ona i její výsledek osvobozují.

4. Inšpiračné zdroje, metódy spracovania:

Inspirací se jeví fenomén filmu, loutek, animace, zvukovvých technologií.

Metoda zpracování souboru habilitační práce je zcela adekvátní a cesta proto správná. Provedení na vynikající úrovni.

5. Celková umelecká úroveň habilitačnej práce:

Celková umělecká úroveň je nesmírně vysoká jak v záměru, tak v realizaci a rozhodně tak více než splňuje požadavky na habilitační práci kladené.

6. Ďalší komentár k habilitačnej práci:

První část habilitzační trilogie *Doktor Dulitl alebo história jeho života doma aj v ďalekej cudzine* v interpretaci souboru *Bábkového divadla Košice* přináší záznam představení, kde kamera pracuje s celkem a polocelkem scény. **Zvu**k je v úvodu , uprostřed a v závěru použit ambientní, tedy z reáleného prostoru divadla, Ve vlastním vypravování pak přechází s kamerovým střihem do čistší podoby bez ambientu, což se týká **hudby**. Dialogy jsou logicky ambientní, ale taktéž vedeny modulační linkou z mix pultu. Vystoupením průvodce představením před oponu, se vše vrací do ambientu.

Toto je velmi čistá cesta k AV záznamu na divácky vstřícnější úrovni. Pro platformy typu DRAMOX ideální forma.

Hudba hraje z Pb, v plnější instrumentaci blížící se „britskému espritu“ někde u Gustava Holsta a jeho *Planet*. Souzní tak s tématem inscenace a jeho výtvarnou podobou.

Druhá část habilitační trilogie *Dukla údolie smrti* přináší již princip **Live cinema.** Zvuková komponenta pracuje jak s archivním hudebním materiálem, tak s živou hudbou v instrumentaci akustických i syntetických hudebních nástrojů. Její interprety ke škodě v záznamu nevidíme. Myslím, že části hudby a ruchů a atmosféry rovněž znějí z Pb. Zde je ale nesmírně důležitý mix AV záznamu a především zvuková práce s prostorem během představení – v ambientu. Toto je třeba velmi ocenit.

K syrovosti rématu přispívá evidentně cílená práce s typy mikrofonů a mikroportů a znalost principů jak udržet ve 2 D 3D perspektivu scénického prostoru.

K traktování a syrovosti tématu přispívá právě ona „nedokonale“ dokonalá animace, která je přirozenou povahou pohybu a gestiky loutek. **Live cinema** objevuje křehkost i sílu loutky v detailu, která se neumí na rozdíl od člověka špatně tvářit. Její nedokonalost je pro nás tak nebesky lidská.

Již zmíněná izolovanost animátorů, se má tendenci časem projevovat, přestože situačně i zvukově má inscenace vrcholy a pády, klid i napětí.

To co je zde velmi důležité a je třeba vyzdvihnout, je důvěra ve scénickou hudbu, která tak dostává prostor k nesení divadelního významu skrze svou tématickou práci, svůj autentický výraz.

Ve třetí části habilitačního souboru, která nese název *Subjekt Guliwer*, vidíme logické vyústění práce s **Live cinema** v syntéze práce s objekty, loutkami, živým hercem, přirozenými ruchy a atmosférami. Živý Guliwer spolu s dalšími lidskými postavami příběhu svým vstupem do krajinek budovaných v letu jednotlivých historií, otevírá tak cestu principu **Live cinema** do živého scénického prostoru. Zde se prolamuje ona „stěna“ mezi plátnem, kamerou a divákem.

Tato forma inscenování, především ve druhém a třetím případě, přináší spoustu komplikací technických (např. v Dukle vidíme kamery s kabely, v Guliwerovi již wireles zařízení). S tím se jistě rodí plno nedokonalostí, chyb a neklidu. Nicméně je to hledání možného a myslím, že loutkové divadlo nebylo, není a nesmí být konzervou tradic bez kontaktu s lidským druhem, se všemi našimi chybami.

Otázka: Jak dopadá v reálu řešení zvukové perspektivy scénického prostoru, které není pochopitelně zcela zřejmé z AV zpracování?

7. Odporučenie:

Odporúčam uchádzačovi: Mgr. art. Robertu Šuchtovi, ArtD.

udelenie umelecko-pedagogického docent v odbore Habilitačného a inauguračného konania: divadelné umenie

V Praze 6.11.2024 prof. MgA. Vratislav Šrámek